

NOVINE

**Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske slovence
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.**

Cena Novin je na leto:

Doma 3 K.
v Ameriko 6 K.

Dobijo se

Novine, Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI,
vpok. pleb. v Čerensovcih,
Cserföld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomi
moro pošilati.

za naročnike Marijinoga lista, je Novin cena še
se jih od štirih več na eden naslov pošila, doma 2 K.
v Ameriko vsakom na njegov naslov . . . 5 K.
Cena ednoga falata je doma za naročnike Marijinoga
lista 4 filera, za nenaročnike 6 filerov.

Mir.

„Mir ljudem na zemli.“
Luk. 2.

Kak krátka reč, kak zaželjena reč! Vse mír prosí, vse za mírom kričí vsikdar na celom svetí. Mír išče pijanec v svojoj pijanosti, hotlivec v svojoj razvúzdanosti, skopec v svojoj vrednosti. Mír išče dete na kríli matere, mír stavec v mrzloj jamí. Mír išče puščajnik v svojoj samotí, mir sveta sin med vnožinov národov. Mir išče kmet v svojoj hízi pa král v palači, mir išče voják z orožjom, v roki na bojišči. Vsi se za mir vojskújemo od najprednješega do najzádnjega: Mir, dúgi, srečen, blázeni mir ščemo meti. Pa či ga bole iščemo, menje ga nájdemo, či ga bole zovemo, bole beží od nás.

Záto, ár ga ne iščemo tam, kde bi ga ískati mogli, ár ne píamo prav, kde nájdemo právoga krála míra! Glejte, dnes je dén, ka je on dolipríšeo v jasnoj polnoči z nebeskih visočín pa je prineseo več jezér let nemírovnomi svetí zálogo gotovoga stálnoga míra.

Zamán iščete mír, kí bežíte po zemli, či ga ne iščete pri njem. Znáte dobro, ka ste ga ne naišli v pijánství med prijátlí, niti v razvúzdanosti tela. Ne ste ga naišli v bogáství, niti v gízdi vašega mišljenja. Ne ste ga naišli v částí i díki zemlé, niti v práhi greha i zavržnosti. Tíha noč i kriča pun dén vam ga je ne prineso, v šümenjí valov, v sladkom pihlájí večérnoga vetreca ne ga bilo. Ne, ár „hüdobni nemajo míra“, právi Sv. Dúh Bog pa ga ne morejo náidti, dokeč ne stopijo na pot, štera k betlehemskomí deteti péla, kak sv. Auguštín svedoči: „Nemírovno je moje srcé, oh Gospod, dokeč sí ne počiné v tebi.“

Glejte veséle angele z čüdivítnim spevanjom, síromaške pastíre, svéte trí modre, glejte million mantríkov v gro-

znom ognjí trpljenja, jezero puščajnikov v ostrom zatajüvanji samoga sebé, jezero jezér devic v kaznúvanji svojega nedužnoga tela pa je píajte, jelí so naišli svoj mir. Ali nanč ne píajte: Líca se njim rdečíjo, oči svetíjo, srce njim mírno bíje, vüsta so njim med najvékšimi bolečinami i pregánjanjom zapreta pa kda bi mislo, ka zazdaj se odpréjo na srdíte rečí, čüjte, te etak molíjo: „Gospodne odpüsti njím, ár ne vejo, ka delajo.“ Strašen mír je to, šteri človeka stroši! Pa odket je té mír? Od betlehemskega deteta, štero je prineslo blázeni, sladkí mír vsakomí srcí, štero ga pri njem išče.

Zato se vesélmo, ár či od zvüna; míra ne, ka je to nam, kí smo delniki vekivečnoga míra, šterim Jezuš svoj mir prineseo z nebés, naj ne obvúpamo v níkšoj düševnoj i telovnoj nevoli znajoč, ka ne míra, samo pri njem, — té njegov mír je pa gotov za nás vse, kí ga samo metí ščemo.

Naznanilo vredništva i opravništva M. Lista i Novin.

Vredništvo i opravištvo M. Lista i Novin vsem svojim cenjenim naročnikom i njihovim domačim pred vsem blažene svetke žele, zatem pa naznani sledeče:

1. Leta 1917-ga do se Novine z Marijinom Listom sküпно davale, to je ki edne naroči, dobi tudi druge; ki je naročnik na Novine, je tudi na Liste i ki na Liste, je tudi na Novine.

Zakaj pa to? Ob prvim zato, ka so naročniki Lista većinomá meli letos že tudi Novine; z toga vidímo, da njim oboje vgaja; obdrügam pa je ležeši račun tak i ohekti se tudi razpošilanje. To je pa velike važnosti zato, ka je delavcov malo, zdravja smo pa tudi slaboga. Tretji zrok bi pa bio, ka nam ne bo trebelo ednoisto reč dva-

krat dati štampati. Če se je kaj pripetilo, smo mogli tak v M. Listi, kak v Novinah objaviti zavolo tistih, ki so toga ali onoga lista nej meli, naj i tei zvedijo novico. Ta odvüšna petrata se zdaj odpravi.

2. *Ka pa cena?* Ne bojte se! Vnogi so nas ratali, naj podignemo cenó, rekši pri toj dragoči je ne mogoče shajati. I prav so melí. Do štirijezér kron smo dozdaj v tom leti več potrošili, kak dohodkov meli, čeravno smo više šest jezer koron podpore dobili. (Nekaj duga ešče mamó vüni, nekaj kalendarje prinesejo, nekaj pa pali dobre düše dajo, pa se že splača dug.) Dosta smo si premišlávali, kaj bi napravili. Širitelje so nas tudi hodíi večkrat sküšávati: Ka pa cena? Znam de vekša? Ali na obrazi smo njim zato spoznali, ka bi raj bili, če bi stara cena ostala. Po vnogom premišlavanji i molitvah zavolo siromakov smo pri starom ostali, vúpajoč se v smilenosti premožnih naročnikov, ka do nam davali obilno podpore zase i ešče sirote, ki je ne morejo dati. *Cena Novin i Marijinoga Lista sküпно ostane zato 4 ko na leto. K listoma se da brezplačno tü kalendar Srca Jezušovoga. Ta cena razmi samo te, če Novine i M. Listi v vsakoj fari samo na eden naslov hodijo. Ki šče na svoj naslov meti Novine i M. List, plača 6 kor. za obojega na leto i dobi tudi brezplačno Kalendar k njima.*

Pošta se je naime nezgovorno podražila. Više 2 kor. je poštine samo za eden drobec Novin, Lista i Kalendará. Kje so pa te ešče stroški zavijanja (pakivanja) šteri se tudi drago moro plačati. Edno klopkó papírnate špagovine zdaj 5 kor. računajo. Zato, dragi širitelje, spisite na té način vküp naročnike i mi naznamte do *zádnjega januara*, keliko naj pošilam v vsako ves listov. Dobite svoje Novine i Liste

na farofi, ali v šterom drugom mesti ne daleč od cerkvi, štero itak vsako nedelo pohajate.

3. *Kaj pa siromaki?* Siromaki, ki si niti pri tej nizkoj ceni ne morejo oba lista naročiti si naj etak pomagajo. Eden naj plača Novine, drugi pa List, šteta oboje obadva, kalendar pa dobi edno leto eden, drugo drugi. Za siromake pa, ki nikaj ne morejo naročiti, pošlemo na vsako faro brezplačno netere Novine i M. List, samo tei se naj glasijo za nje vsele pri svojih duhovnih pasterah. Prosimo njüve vrele molitve, naj se naši spisi Bogi na čast krepko širijo i razvijajo.

4. *Zaostali Marijini Listi* letošnjega leta se zdaj tiskajo. Januara je vsi do rok dobijo. Spreglednite nam to zamúdo. Delaveov nega i vse po mali ide. Vüpamo se, ka Dev. Marija to zamúdo nadomesti po tistih molitvah i vnoгих sv. mešah, štere se za drage naročnike opravljajo.

5. Vsako pismo i vsaki penez se naj samo v *Črensovce* pošlje (*Klekl Josef vp. pl. Cserföld, Zalam.*) i nikaj ne v tiskarno niti v Lendavo niti v Szombathely.

6. Oprosimo drage širitele, naj začnejo nabirati zdaj včasi naročnike nove, stari tak znamo, ka na mesti ostanajo. Haskov ne iščejo svojih, samo rešenje vaših dš, vüpamo se zato, dragi Slovenci, katoličanci i evangeličanci, ka zarazmite naše pozvanje i pridete pod zastavo našo, šteta nosi napisek angelske pesmi: Dika Bogi na visíni i mír na zemlji dobrovoljním ljudem!

Črensovci, 1916. dec. 18.

*Vredništvo i Opravništvo
Novin pa M. Lista.*

Mesto bojne od mira

pišimo. Mir smo ponüdili našim sovražnikom kak smo dnes tјeden poročali. Napravila je ta ponüdba veliki vtis na nje, čeravno tü pa tam bi je radi z sebe stegli kak stvar, kda jo dež namoči, z kože vodo. Angleži se neščó miriti, ali teliko li spoznajo, da vednako samo odvrci ponüdbe ne smejo. Francozki ministerski predsednik i njegovi pristaši vse divjajo proti ponüdbi i Nemce za gizdave slepake držijo, ki z tov ponüdbov samo svojo slabost odkrivajo i namenijo razdor prinesti med svoje zaveznike. Pa kda tei nesrečni tak besnejo, te ljudstvi v Parizi od rok do rok ido letáki, na šterih se zahtevajo mirovna poganjaja. Rusi najboljše mučijo kaj je znamenje, da bi se napraj mirili. Talijanski socialisti pa odločno zahtevajo, naj se pogajanja taki začnejo. Če ponüdbo zdaj odvžejo, je svet pravično obsodi, ka so nej šteli mirü sprejeti zmaga je ne gotova, ljudstvo mir žele i nej boj pa pri sklejavanji mirü je mogoče tisto tüdi doseči, kaj v boji namenijo. Zaistino čeden i miren guč z vüst navadno divjih i lármaštih socialistov, Amerika se nešče še zmes mešati sv. Oča Jezušov namestnik pa oprosijo znová vse vojsküvajoče se države na podlagi naše ponüdbe, šteta je i njim ponüjena, naj se zmirijo pri jaslicah tistoga, komi je ime *kralj mirü*. Daj, o daj mali Jezušek sad njihovomi prizadevanji čeravno idemo v Romaniji zmagovito naprej i smo zavzeli zeli mesto *Buzed*, čeravno se je stavilo Srbov prodiranje v Macedoniji, čeravno Rusi na den 5000 ljudi zaman žrtvü-

jejo, naj bi z napadom svojim Romanom pomagali ar je mi vsele odbijemo; čeravno Nemeč trdno stoji na Francozkom še v desetih županijah (vár-megye) vendar prekriči vse te zmage naša mila prošnja. Devica Marija, Kraljica mirü Sv. Jožef, čuvar kralja mirü, sprosita nam od Jezušeka, kralja mirü, blaženi mir, blaženi mir, blaženi mir.

Dom i svet.

Austrija. Koerberova vlada je odstopila. Novi ministerski predsednik je *Spitzmüller*. — Na Štajarskom more vsaki od zaklane svinje če ma šestdeset kil 1½ kil špeha i tak dale prékdati, če svinja ma 150 kil, 7 kil špeha se odvzeme.

Skrb za hrome vojake. Naša vlada je odredila, ka se tisti hromi vojaki, ki so oznotraj oboleli, bodo brezplačno dale vračili i se njim poskrbi za službo, če bolnišnico že zapüstijo.

Kronanje. Po koranüvanji kralj z mečom proti štiram krajom sveta vdari v znamenje, ka domovino obrani proti sovražnikom, od šterogakoli kraja pride proti njej. Stoji pa kralj pri tom obredi na malom breščeki, šteta se naredi iz zemlje vseh vogrskih zupanj. Poslala je naja zalovska i železna županja zato tüdi zemljo v te namen v Budapešt. Vsaki okraj (járás) pa pošle dva zastopnika v narodnoj noši na kronanje. Sobočki čisto slovenski okraj mislimo dva Slovenca pošle v nigdašnjoj domačoj noši.

Rusija. Novi minister za zvünaj je *Pokrowsky* v prvom govori, šteteroga je meo v dumi, je naznano, da Rusija

Gospodne, smiluj se! . . .

Oh, kelko ji že odišlo,
Kelko prejšlo brezi sléda!
Kelkim se domá za svoje
Zgéča rana v srcé vjéla!!

Srčna rana dugo céli,
Scéla nigdar ne zacéli;
Tekneš se je: znóva póči;
Právo vrástvo vendar samo
V gróbi najde strádajóči.

Nóbi smo se zamerili
Pa nas z ostrim bičom kára.
Mati-zemla nas sovraží:
Prekráti nam svojga dára.

— Bóg! Tí Oča naš nebeski!
K-tej šetüje tvoje lüstvo.
Tí si vért! Tí si dresélne,
Ešče nigdar né zapústo!

Ne srđi se duže na nás,
Ne ávigaj več šibe tvoje!
Vtíšaj grmlaneo peklénsko!
Stavi grom, trobónte bojne!

Razdróbi z ednim stopájom
Vsej deseti gláv pozoja,
Šteri jálno na nás lúča
Z svojga nóšnoga brloga.

Daj nam zmágo, réšno, slávno,
Da pá zákon tvoj zavláda!
Pridik nam Králestvo tvoje,
Da pogíne mržnja, spáka.

„*Sínek Martínek.*“

Vojaška siróta.

„Siromaško dete sem, nemam ne penez, ne krúha, mater so mi ne davno zakopali, oča je na bojišči mró. V začetki boja je odišo átek na bojišče, mati je milo jokala za njim; mene je k sebi te stisnola, suze njene so mi na lice kapale, küšnola me je i pravila: več nemaš očé!

Pa od tistih maó več ne bila vesela, samo te se zosmehala, kda je atak pisao domo pa po njegovom želenji

mene poljúbila na čeli. I od tehmal molila dosta pa jaz z njov vred za ateka. Knjigo Marijine sedmere žalosti si je najraj naprej vzela i kelikokrat je molila ž nje, telikokrat je jokala v njo. Dostokrat sem jo čüla praviti: Žalostna Mati, okrepi mi srce! Slaba, betežasta sem, delati ne morem dosta, življene je drago, kaj bo z toga deteta, če jaz merjem, da oče ne doma. O pri pelaj ga za volo te sirote domo, mene pa obdrži tečas v življenji!

Kda je že dugo nej mama pisma dobila, je jako žalüvala nad tém. V toj velikoj žalosti poklekne dol, moli, moli vroče za atekovo dš, če je že ne živi. Mesec je sveto. Gleda vü v mesečino pa misli na krvavo bojišče. Misli na jezere mrtvece, šteta tam počivajo z razdretimi i razlomljenimi kostmi pa išče med njimi tüdi ateka. Pa najšla ga je. Pismo je prišlo od paj-

ponudbe miru ne sprejme, dokeč de samo en sovražnik stao na ruskih tleh.

Romania. Vlada je odstopila i pobegnola z kraljom vred v Rusijo. Cela romanska i ruska vojska se miče nazaj proti Rusiji-

Grčko. Grčki, kralji verni vojaki so se postavili na Francoze, na stotine je je ranjenih i mrtvih v tom boji na obe strani. Grčki kralj je zavolo mira mogo tūodnet svojo vojsko v drugo mesto spraviti.

Francija. Ministerskoga predsednika, *Criandta*, ki je proti miri gučao, so v Parizi strelili.

Vojaki predragi!

Pošljemo vam blagoslov Jezušekov na bojišče, v vojašnice, bolnišnice, šteroga milo prosimo, naj vas čuva greha i vse telovne nesreče, naj se vam smiluje i vas reši toga strašnoga boja. K tem molitvam i srčnim želim pa prikapčimo edno prošnjo.

Ščemo vam v novom leti tūdi pošilati Novine i M. List brezplačna. Prosim samo podporo, keliko šteri prevūpa darūvati. Kak smo vam na stotino vsaki tveden iz srca radi brezplačno pošilali letos dobroga čitenje, dragi vojaki, tak ščemo to i v novom leti včiniti. Potrebno nam je samo za vaše naslove zvediti. *Vsi zato, ki ste dobivali letos Novine, včasi, kak te rendice prečtete, napišite edno dopisnico, na štero denete vaš dober naslov i to, keliko Novin bi vam pošilali.* Vnogi naslov je že ne dober, vnogih že ne ga, ki so je naročili, zato zdaj starimo vse dotečas, dokeč novih naslovov ne dobimo. *Včasi se zglasite, čeravno mate bober naslov.* — Vrednik.

daša, ka je mrl tam. Krugla njemi je prsi vse raznesla, zadnja reč njemi je bila Jezus, Marija, Jožef, . . . i gledao je proti nebi.

Omedlela je nato mama i kda so jo soseda otavili so več ne mogli vstati, v postel so jih mogli nesti. Par dni je tū ležala dobra mama vsikdar je slabša postanjūvala. Na peti den me močno za roko stisnola, na Marijino podobo poglednola, štera je kre postelevisila i več ne glasa z sebe pūstila. Zvūn dūhovnika, ki so jo spovedali, jo je samo pet ljudi sprevodilo na pokopališče.

Pri grobi sem preveč jokala a nikomi ne sem se smilila. Pohišstvo i obleko, kaj je v sobi ostala, je obdržao hišni gospodar za najem. Meni so vrezali drobček krūha pa me na cesto zgonili.

Tak blodim zdaj po cesti že tvedne

Iz pisem naših vojakov.

Sv. Čislo ga rešilo. „Mali sem ešče bio, kda sem dobo čislo ob priliki sv. misijona. Dostakrat si mislim nazaj na tisti čas i na reči, štere so mi g. misijonar pravili, kda so me z sv. rožnim vencam podarili; čeravno sam je te še prav ne razmo. — Znabiti pa, ka bi je niti zdaj ne razmo popolnoma, če bi me viher, šteri divja med narodi, ne bio odtrgno od svojega kraja, od mīrnoga stana. Lūčanje moje sem-tam po sveti pa razžene iz pred mojega razuma meglo, šteri zdaj svetlo spozna pravo stran mnogih dozday mi nepoznanih reči, tak tūdi v zadevi toga dobljenoga čisla.

Več mesecov sem na bojišči. Odjahajoč z domi sem si to čislo v žep pūsto i pazko meo na njé. Po dugih nočah, štere prebedim tū na bojišči, mi dostakrat pride v roke to čislo i vseli mi v srci zbūdi spomin na preminoli čas i zlate njegove dni. Nesejo me spomini na tisti dogodek tūdi, kda sem pred g. misijonarem stao, ki so mi sv. čislo podarili rekoč: „To ti dam edno čislo za spomin, na tebe sem je blagoslovo z trojnim blagoslovom: na odpūstke, na križno pot i srečno smrt. Mej je vsikdar pri sebi, na hasek ti bo.“

To z so njihove reči; nej sem jih razmo; mislo sem, da od doma tak nikdar ne bom šo, smrtna nevarnost ne se mi protila. V človeki sem te še uej vido sovražnika, šteri brez zroka mori brata i si žejo z krvjov njegovov gasi. Zday sem že vse to vido i kušao. — Drugikrat pridem na bojišče. Perinje vūpanja nej sem gojio v sebi, ka bi mogo samo edno vūro težave bojišča

tri; včasi si vštali ležem, da me v hišo nepūštijo, včasi pa še to zaprejo pred menov. Jestu včasi na dva dni komaj dobim, nogice mam krvave od vnoge hoje, za falaček krūheka morem včasi celi den hoditi, obleka mi je vse razcotana, z prstom kažejo na mene, pse hujštijo na mene, od vrat do vrat me tirajo. Oj, jaz sem sirota velika, nemam penez, ne krūha, ne odevala, ne obūteli, oča mi je v boji spadno, mati od žalosti mrla doma.

Sem prosila bogatce, naj se mi smilujejo, pa v en kraj me samo gledajo. I jaz nikaj ne sem njim zakrivila. Pa k deci sem stopila, štera se igrajo, naj i mene vzemejo medse, pa vkraj so me porinoli i se norca zmé naredili. Pa kriva ne sem bila nikaj njim.

Pa prišo je zdaj božič, spomin božjega smiljenja, ka je Jezusek vse bogastvo i lepoto v nebi povrgo, naj

prestati. Pa zgodba, štera se mi je pripetila, mi je pokazala, ka je zmožnost i čuvarstvo nad menom.

Naslonjen na strelni jarek si čas z gledanjem i poslušanjem kratim. Nehoteč primem za čisloi glej, ovaram, da je vtrgnjeno. Mislim si, tak je ne smem nehati, zna se mi zgūbiti. Idem zato v stelni jarek notri, da je popravim. Ali komaj napravim nikeliko stopajov, spadne granata ue mesto kje sem prlestao i je vse rajnese. Genjeno si mislim, če ne bi čisla meo, živo ne bi več.

Z močnim vūpanjom se oklenem zdaj svojega čisla, štero je krščanska Maticerkev blagoslovila i z tem blagoslovom našemi življenji pot pokazala. —d.—o. Zastavnik (praporšček).

Znate, kaj bo 30 toga meseca?

Splošno znani izrek na Vogrskom je, ka je prvi Vogrin sam kralj. Toga prvoga Vogrina, naslednika sv. Števana kralja, do te den v našem glavnom mestu koronūvali. Korono njemi denejo na glavo, skrb pa na rame. Milijone de mogo zadovoliti po pravičnom ravnanji i od milijonov de mogo ednok pred Bogom račun davati. Kak strašna odgovornost! Olejšajmo njemi jo!

Kak da? Pred vsem obljubimo Jezušeki, Bogi, novorojenomi večnomi Kralji, ka mo njegovoga sveckoga namestnika, sveckoga vladara v vsem popolnoma bogali, kaj njegovim zapovedam ne nasprotuje. Ne pozabimo naime, kaj

more nas sirote vse odrešiti. Smilenje prosim zdaj. Vidim kak se drži vsako dete za roko mamino, mamičino, ali drugo dobrohotno, jaz pa sama hodim i voglarim bojazljivo po vulicah, mene nišče za roko ne drži. Prosim vas na smile v jaslicah dregetojčega Jezušeka, dajte mi roko i vzemte me siroto pod streho, ki nemam druge krivice, samo te, ka mi je atek na bojišči spadno, mama pa mrla od žalosti.

Že je zima na podōknji . . .

Ze je zima napodōknji,
Nesmilena, tretja zima;
A nad nami ešče izdak
Čarna visi oblačina.

Sunce nam je potemnelo,
Skōpo, blēdo, knišno svēti.
Z povišnjenov glavōv, v mrāki
Blōdimo kak glūpi-slēpi.

nam pravi sam Bog po sv. Pavli apoštoli: „Vsaka duša bodi podložna višjoj oblasti, nega naime oblasti zvin od Boga“ (Rim. 13.) Oblast Kraljevska je od Boga. Obečajmo zato Jezušeki, ka mo radovoljno, popolnoma bogali njegovoga sveckoga namestika, apoštolskoga kralja. To je prvo olejšanje bremena, štero leže te den na njegove rame.

Drúgo olejšanje njemi nüdimo, če mo molili za njega i njegovo svetlo družino. Koronanje je cerkveni obred, je molitev i blagoslov sv. Materecerkvi. Ta dobra mati krščanskim vladarom zajimle obilno milošč pri kronanji iz ran Jezušovih, ka do znali prav voditi črede na seb zavüpanih v vseh sveckih rečeh, Bogi na čast i njihovim dušam na zveličanje. K tem molitvam prikapčimo mi svoje. Začenši dnes, na Božič, molimo devet dni pospoloma na čast sv. Družini, Jezušeki, D. Mariji i sv. Jožefi za našega ap. Krala za našo Kralico i celo kraljevsko družino i hišo, naj se v popol noj meri ožive i nikdar ne merje v njih srci düh sv. Družine, tisti sveti düh, šteri je napunjavao naše sv. Kralje, Štefana, Ladislava, ka do znova blázeni vsi narodi pod koronov sv. Štefana, kak so nigda bili blázeni i zadovoljni pod pravičnim i svetim vladanjem ti dva svetiva Kralja.

Njiva, pöla, vse so göla,
Vse je mrtvo na oköli.
Vöter zméče po strniščaj,
Divjáčina tröbi v lögi . . .

Láni k-zétvi z božim zrnjom
Britke skuze smo sejali.
Zrnje so nam čarni ftiči
Súša, voda pozobali;
Pa eo samo skuze zísle:
Skrb, nevoló šo rodíle.

Tak nas sréča trétja zima!
Sakšo ütro slána spádne;
Sakšo ütro nam popari
Z ránim mrazom növe náde.

Zíma, zíma, strašna zíma;
Šče počákaj, šče potrpi!
Ne ponújjaj nam tak rano
Béli snég i — čarne skrbi!

Prídi skoro sunce mílo,
Razgoni nam oblačíno!
Maj znóva z nébe zasíja
Blázena pláva vedrína.

„Sinek Martinek.“

Alkohol pa deca.

Alkohol je ime tistomi strupi (čeméri), šteri se najde v opojnih pijačah, kak v žganici, vini, jabočnici, močnoj kavi, teji idt. Te čemer je jako nevaren na telo i dušo vsakomi, najbolje pa deteti. Popari naime še gingave žilice, živce deteta, to oslabi, ne more zadosta močno se razviti, betegom protistati, začne sehniti, prime se ga jetika i čeravno ostane, veliki del delavske moči le zgübi, kaj de pa strašen odgovor ednok pred Bogom. Bog nam ne dava naime zato moči, da bi jo zapravili po vživanji, nego da bi jo porabili na hasek duševen svoj i svojega bližnjega, Bogi na čast. Te čemér nadale razdraži deco, da postane trdokorna, nebogavna, svojeglavna i nečistost pa prilike na njo napelavajoče iskajoča. I teh grešnih nagibov se pa te skoti še stotine drugih grehov. To povzroči alkohol v teli i duši delela. Pa bi njej li davali te čemér? Pa je slobodno drugomi v düsl i teli škoditi? Pa dovoli to peta božja zapoved? Jeli da ne. O popravite svoje zamüde, dragi slovenski stariši!

Do sedemnajotoga leta je vsaki dete. Do toga leta bi vsaki se mogo popolnoma zdržavati vseh opojnih pijač i kajenja (to je tüdi čemér) pa vsakoga od njih vkraj držati. Pa vidimo to? Nespameten stariš sam vužge svojimi šmrklavci cigar i njemi ga porine v zobe ali ga sili piti. Kak velika nespamet, kak strašna odgovornost!

Glejmo en zgled. V Berni na Švicarskom sta dva očeta davala deci vino na poskušnjo. Starejša deca (14, 15 let stari) je dobila *pol kupice slaboga z vodov zmešanoga vina* poldne i večer, mlajša (10, 11, 12, 13 let stara) pa samo tretjino kupice takšega. En mesec so dobili mero, drugi mesec pa páli nikaj. Poskušnja je trpela poldrúgo leto. I kaj sta v pamet vzela? To, ka je deca tiste mesece, kda je vino dobila, nemirno spala, bila bolje zaspana ne tak živahna, bole nepazljiva i ne za duševno delo, kak ove, kda ne dobila vina. Pa to se je ešče zgodilo, ka dva dečka sta sama prosila svoje stariše, kda sta vidila, ka njima alkohol škodi, naj njima več ne davajo vina.

Do 17 let je vsakomi ednako škodljiv vsaki alkohol. Zato pravi zdravnik dr. Holitscher: „nieden pameten človek, nieden zdravnik, nieden vzgojitelj, nieden državnik ne dvoji več o resnici, ka vživanje alkohola podkapa telovno i duševno zdravje otrokovo. . . Za deco je vsaka kaplja alkohola čemér.“ „Ki deci alkohol daje, pravi poslanec nemš-

koga državnoga zbora, Ed. Wurm, hüdobijo doprinese. Ka valá za otroke, valá tüdi za mladezen.“

Dajmo deci, kaj njemi narava žele, mlečno hranó, sad, sladčec; te ma hranilno moč v sebi i ne škodi. Vsako dete je na to nagnjeno, to je nature zahteva. Te jedi se samo te začnejo deteti mrziti, kda se je na alkohol že privadilo. Pijanec ali konči alkohola pivec ne štima, ne ma rad sladke, mlečne hrane; njega meso vleče, štero ga zažiga. Naturni nagib po lehkoj hrani je alkohol zadüšo v njem. I kak se alkohola što odvadi, znova se zbüdi v njem tek do mlečnih, sladkih hran. Ta vojska nam to svetlo posvedoči. Na bojišči ne ga vina i žganice. Alkohol ne pride v telo, zato pa želejo naši vojaki, da bi se njim poslaló cucker, čokolada i druge takše reči, na šteri doma niti mislili neso. Ali šteri mož ali pa dečko bi vüpaó doma cucker cecati? Sram bi ga bilo, pravo bi, to je za deco. Na bojišči ga je pa; spoznao je, ka dava moč i pobrato se je ž njim znova, ne je meo naime sovražnika alkohola, ki bi njemi ga odratao.

Sklenem z rečmi dr. Guenslna: *Ne davajte svojim otrokom niedne kaplje vina, nikše pive, niedne kapljice žganice. Zakaj? Zato ka alkohol vsake vrste, tüdi v malo meri, deci samo škodi.“*

Vojaški pozdravi.

Pozdrav pošilajo: *Miholič* Ivan, ranjenec; v novinah veselje ma; *Šiftar* Jožef, četovodja, *Sajt* Jožef, poddesetnik 83. pp., ranjeneca; mislita na na Mürsko dolino i v imeni pajdaša, šteri je spadno v Voliniji vzemeta slovo od starih slovenskih starišov, šterim v potokah suzé tečejo za pokojnim, njegovo dušo pa v pobožnom čutenji sprevodita od oken materné hiše v lepo nebo, kje njoj sodnik smiljeni bo, kje se zide z pajdaši, ki so kak on za dom tüdi krv prelejali; *Gerencér* Štefan pešak 53. pp. bog. g. plebanoši i nam; veselo je postalo njegovo srcé, kda je prečteo M. List i Novine; *Vuk* Ivan, pion. 76. pra z Žižkov; Marijin list njemi je dosta tolažbe i moči prineso na dušo i telo; jako je potrebno njim vojakom pobožno čtenje, naj je to reši grehov, v štere je zavolo brezdelnosti hüdi düh dostakrat skušava; svecko čtenje njim bole škodi kak hasni; na dušniden so meli sv. službo, štero njim je Rus ščeó z napadom pretrgati, a ne je mogo, z velikimi zgübami je odbit. Pokopališče vojaško so vnogi pohodili i genjeno molili za pokojna. Več starišov i dece je tüdi klečalo tam i zdihavalo po mi-

loj domovini, po blaženom miri... Pod drevom kakšim v votlinah prebivajo siromačeki, imetje njim je vse vničeno zvün tistih svojih, šterih tela na cintori prhnejo. Te ešče majo, k tem ešče moro prihajat, da se pri njihovom grobi konči z tužnim jočom olejšajo srcé; *Eđsidt* Matjaš, pazitelj zajetih; največša tolažba za krščanskoga vojaka je sv. rožnivenec, te nadomesti dūhovne dobrote, štere je prle vživao i so njemi zdaj prekrajšane; *Pertóci* Ivan, pešak 83. pp., z Bakovec, svojim starišom i vsem slovenskim dūhovnikom: Dev. Mariji pripiše, ka tak junaško premagajo mogočne sovražnike; *Gomboc* Ferenc, dombr. 5. dpp., oddelek strojnih pušk, z Gederovec i pajdaši vsem domačim i vsoj slovenskoj mladini, posebno deklam i vse oprosijo, naj se iz srca spokorijo i srčno prosijo Bl. D. Marijo pa Srce Jezušovo za mir; Novine i M. List komaj čakajo, ešče je Vogrom tolmačijo, ti spisi njim dūše branijo pa sv. rožnivenec, šteroga kda zmolijo včasih ležej trpijo; *Huber* Jožef, trenski vojak z Cankove i pajdaši, zelenje majo dūše si krepiti po dobrom čtenji. štere so 21 mesecov ne vidile cerkvi i se ne očistili pri spovedi; farnike prosijo naj hodijo k sv. mešam i predgam pa spokorno živejo moljjo za nje vse. Zahvalijo se, ka njim je prošnja posluhnjena; od radosti njim srce, ka lahko čitejo M. List i Novine; zdaj še mraz ležej prenašajo i se ne bojijo neprijatela; *Ferenčak* Martin, pešak 28. črmo pp.; zahvali se Bl. D. Mariji, ka ga je pet dni čuvala v velikih bojah v Črnogorskom Albaniji i Ruskom vse nesreče; *Šabjan* Jožef, od strojnih pušk; brez slovenskoga čtenja nešče biti nien hip, žele razširitev naših listov med najbolšim slovenskim ljudstvom; v te namen pošlo 4 k. podpore; *Novak* Ferenc, od zidarske stotnije; Novine ga zato veselijo, ka vsikdar božji navuk tudi glasijo, zatogavolo nikdar ne odstopi od njih; *Cigan* Matjaš, topničar, iz Žižkov; prosi, da bi ga privezali k tistoj niti štera pela k popolnoj ljubezni nebeskoga lovca, najsvetejšega Srca Jezušovoga; *Magyarič* Ferenc, peš. 83. pp.; Prosi dobro čtenje, od šteroga če de ostavljen, de od vsega ostavljen; *Rajbar* Ferenc, peš. 83. pp. z Tropovec; komaj je čakao, da je prišo do knjig v maternoj reči spisanih, štere je s skuznatimi očmi prebirao; *Gomboc* Ferenc, *Gomboc* Štefan, *Matoš* Jožef peš. 83. pp., radi bi šteli po maternoj jeziki, prosijo željno Novine; *Vörös* Viktor, četov. prost. 64. pp. z Beltinec; jako je žalosten, ka je 3 nedele ne dobo

Novin, komaj je čaka, silno je prosi; *Rogač* Janoš, desetnik, z Rodovec, *Poklič* Jakob, poddesetnik, od Grada, *Bunderla* Franc z kizdoblana, domobr. 5. dpp. starišom, bratom, sestram i celoj gračkoj fari; veselijo je pri čtenji Novin; prosijo molitve vseh za sebe i vse vojake: *Gomboc* Ferenc, pešak 83. pp. z Andrejec i pajdaši; pošle 4 k. podpore; prosijo mir po Dev. Mariji i sladkom Jezušeki, zahvalijo se na poslanom čtenji; *Rogač* Janoš, desetnik 5 dpp. celo gračko farno i njej žele vesele svetke; *Kellner* Lepold, desetnik san., z Markišavec; pošle 6 k. podpore; jako bi rad čteo slovensko, prosi Novine; *Karh* Franc, poddesetnik 18. dpp. od oddelka strojnih pušk, z Dolencov; iz velikih rumunskih gor misli na lepo slovensko krajino, posebno na svojo mater pa se njim zahvali za čislo i knjigo, ka lahko misli z njima na dobroga Boga; nosi cele gračke fare molitev posebno sestre i matere na čast Jezušeki za blaženi mir, ka stari oča vojak z sínom mladim vojakom moro se v veselji vrniti domo; *Krampač* Andraš, poddesetnik 48. pp. z Trnja; žele vesele božične praznike, pošle 2 k. podpore; z romanskih gor vržejo svoj mili pogled proti, svojoj domovini i lepoj krajini slovenskoj, štera stoji, kak cvet rožice friško i močno: *Kozar* Janoš z Boreča, *Števanec* Ferenc i *Farič* Leopold z Borejec, *Kahr* Ferenc z Doličov, *Sukič* Anton, *Kozar* Ferenc z Martinje, *Császár* Karol z Čepinec, *Császár* Mibal, *Škapar* Štefan z Gor. Sinika, *Čuk* Jožef z Virice *Horpát* Ludovik z Kūštanovec, domobranci 18. dpp., prosijo molitve za mir k božiči, šteroga vsi tak želno čakajo ešče v v zibelki jočeča dečica; pozdrav i božično dobro zelenje vóščijo vsem slovenskim dūhovnikom, posebno pisatelom naših listov, štere pri openji čitejo z srčnov radostjov, svojim starišom, poznancom i vsem vogrskim Slovencom; naznanjajo, da so se z žalostjov napunili zavolo smrti apoš. krala Franc Jožefa i z novov navdušenostjoc prisegli vernost novomi; Karoli IV., ka bodo z celov močjov branili svojo vogrsko domovino. *Bešan* Jožef, Prkič Jožef od Grada, *Slámar* Jožef, *Grah* Ferenc z Vidonec, *Krahler* Jožef Kizdoblana, domobranci 18. dpp. svojim starišom, dūhovnim pastrom, ženam, deci, celoj fari, rodi, poznancom, botrini; vse prosijo, naj si v toplih hišaj zmislijo na nje ki v snegi vūnej prebivajo i vsaki den naj zmolijo edno čislo za nje, ka bi preveč radi prišli v to milo slovensko krajino nazaj k svojim ljubljenim, *Moršič* Štefan i pajdaši iz 313.

domobr. pp. Lepo prosijo Novine, radi bi meli lepo slovensko čtenje; *Stanke* Jožef z Trnja i pajdaši; iz 48. pp. prosijo ljubljene Novine, štere z veseljom bodo podpiráli; *Forjan* Štefan, ranjeni desetnik, z Melinec, vsem svojim poznancom, nam; kak zlata zama po dnevi, tak on hrepene po čtenji v maternoj jeziki zato ka to krščanske dužnosti razlaga, štere verno šče spunjavati; *Krajcar* Jožef, poddesetnik, stražar zajetih, z Senika, svojimi g. plebanoši, svojoj družini i celoj fari; vsem žele blaženi božič i veselo leto; *Gjörök* Janoš, sanit. desetnik; prosi molitve, naj se svet spokori i pride z Jezušekom blaženi mir na podporo našega tiska pošle 8 k., tomi, šteri je v maternoj reči pisani, se najbolje veseli; *Franc Žilavec*, vojni delavec; pobožni zgledi naših spisov ga genejo, ka bi vsikdar rad ostao v Srci Jezušovom pa tudi v svoj mili slovenski kraj še nazaj prišo; *Erjavec* Ivan, topničar pajdaši dūhovnikom, starišom, sestram, bratom, rodi; prosijo molitve vseh Slovincov blaženi mir, posebno naj to prosijo pomoč Srca Jezušovoga po Dev. Mariji Patroni Vogrskoga; *Korpič* Ferenc telefonist, ženi, sinkoma i celoj markovskoj fari; v cele slovenske okrogline ne molitve se zrača i se zahvali na navukah, štere v naših spisah najde; *Šabjan* Jožef z Bogojine, *Gjörök* Janoš, *Cipot* Mikloš z Mlajtinec, *Kerec* Ferenc z Pūcornec, od strojnih pušk; veseli je natoliko čtenje v maternoj reči, ka vsi za nje zgrabijo, kda ednok pride; *Vóra* Štefan, z G. Sinika, domobranci 18. dpp. ljubim starišom i je milo oprosi, naj molije za vojake, ka tudi za nje pride blaženi, božični, to je mira čas, kda do se mogli k Jezusi povrnoti pred sv. tabernakl, kak pastirje nikda k jaslicam i tam njemi po Dev. Mariji i sv. Jožefi hvalo davali za srečno vrnitev.

Za kratek čas.

Lujzek. Mama, jaz stalno znam, ka moj atek z bojišca domo pride.

Mama. Kak to, Lujzek?

Lujzek. Obečao sem svojimi angeli čuvari, ka bom jako vrli, bom vas popolnoma bogao, ne sila zato, ka bi me čuvalo; naj ide ateka pazit, sam ga oproso. Zdaj ta te dva angelca kre njih stala, eden na pravom, drugi na levom kraji, znam, ka jih občuvata.

Što je znao slovenski. Odseli se v Nemški Štajar edna slovenska družina z našega kraja. Mela je to petletno dete Veroniko. Ta se je najžmetnej privadila, tujemi, kraji, zato ka je ne bilo pajdašic,

štere bi ona ali štere bi njo razumele. En den ide z materjov kre edne hiše, kda se zdere na dovorišči kokot: kiki-riki!

Veselo se zgrabi zdaj materi za janko pa pravi; Mama, te kokot pa zna slovenski!

Všoli. *Veroučiteo*: Draga deca, neba je tak lepa, ka moremo vsi želeli, da bi mogli že zdaj včasih v njo priti. Obudimo si to želo. — Vsi pravijo za katehetom predpovedane reči samo Barica muči i joče. — Ka ti pa jé, pitajo jo katehet? *Barica*: Mati so mi pogače spekli pa sem je doma pozabila, prle bi je rada pojela pa te sla v nebo.

Glási.

Na 5. vojno posojilo lepo podpišujejo naši Slovenci. V Turnišči je podpisano 80 jezér kron, v Črensovcih 25,150 k., v maloj bratonskoj notaršiji pa 25,750 k. Tü so sledeči podpisali: z Dokležovja: Vohar Matjaša žena 450, Perdikal Jožef i Klemenčič Jožef vsaki 500 k.; z Gančan: Gomboc Janoš 1000, Széchi Jožefa žena 2600, Lončar Jožef 600, Herič Jožef 300 k.; z Bratonec: N. N. 2500, Forjan Martin, Srěš Ivan Horvat, Zver Martin vsaki 1000, Zver Mihal 1200 k.; z Lipovec: Sabjan Štefan, Tratnjek Martin, Forjan Marko, vsaki 1000, Vučko Martin, Baligač Marko, Baligač Mihaly vsaki 2000, Filip Žtevan 600, Vučko Ivana dovica 500 i Forjan Števan 3000 k.

Roparski napad. V Suhori na kranjskom je pet roparov vdrlo v farov; plebanoša so zbili, 4000 k. i dosta obleča si k redi djali, da bi ga odnesli. Brat plebanošov je pa skoz kleti odbežao k žandarom, šteri so hitro prišli i farovske rešili smrti. Eden razbojnik, šteri je peneze meo pri sebi, je streljen, dva teško ranjeniva, dva sta pa vujšla.

Kokoši so odnesli na Petancih pri Šittar Matjaši 10, Rūžič Matjaši 15; v Tropovcih pri Rajbar Matjaši 9 i pri Krčmar Franci tri. Nočni stražar, ki je tolvaje zapazo na Petancih, je bit bio od njih, kda je kričao. — V Črensovskoj fari je tüdi brez računa kūr odnashenih. Čüdno je pa to, ka se ta tolvajija v soboto noč napraj godi. — V Črensovcih je teliko že na svetlo prišlo, ka se je kradnola krma za kupinara, šteri vseli v soboto naklada i pela v noči stvar na železnico. V nedelo pa vnogi pijejo to drago vino, ki ne služijo nikaj. Je nej to v zvezi? Bog daj toj tolvajiji na svetlo priti.

Za ranjence i na božični dar vojakov je Bogojina darovala 112 k. 44 f. i 50 belic, Tilovci 88 k. 70 f. i 80 belic; Ivanci 49 k. 62 f. i 21 belic, Strehovci 38 k. 40 f. i 30 belic.

V zrak je zletelo v Feliksdorfi v Austriji 11 hramb, kje se je strlivo delalo. Pri ostalih 69 hrambah je tüdi dosta kvara. Zrok nesreče je neznan.

Novi slovaški list. Budapestinski jezuiti k novomi leti začnejo izdavat slovaški pobožen list *Srdce*. Prihajao bo, kak vogrski „a sziv“ vsaki tjedem. Zatem ga izdajo še v nemškem jeziki pod naslovom. *Das Herz*. List se je lani začeo izdavat v spomin tistomi dogodki, ka je naš kralj celo našo državo Srci Jezušovomi zročo. Žele te namen dosegnoti, naj zaistino vsi postanemo Jezušovoga Srca v vitki i v smrti. — Kak smo edni pred Bogom, v matericerkvi, kak edno domovino mamó, tak moremo edni biti tüdi v ljubavi Srca Jezušovoga. Tü ne ga razločka jezika, piše vrednik. — Pravičen guč. Vsaki naj poslušá i čte pa popeva zato Jezušove navuke v svojoj maternojoj reči; to je düh Jezušov.

Slovo vzemejo: Šömen Matjaš, telefonist z Brezovice i pajdaši, *Koren* Jožef z Renkovec i pajdaši *Lebar* Ivan, *Gerencsér* Janoš, *Geld* Mihal, *Kavaš* Ivan, *Flisar* Jožef, *Temlin* Franc, pionerje, ki se po bratovskom med sebov ljubijo, ido toti navdušeno ali li z žalostnim srcem na bojišče, od vseh, posebno törjanskih dühovnikov; zahvalijo se na dobljenih navukah i prosijo je še na bojišče po dobrih slovenskih spisah, kje smrt tak blizu hodi i je zakopa lahko ravno te, kda njihovi domači nato ne do mislili; od starišov, mamice dedeka sester, bratov, sestér, do súz so gonjeni, ka je v tak velikoj žalosti morejo povrči ali popolnoma se podvržejo božjoj sv. voli: od bctrine, roda, sosedov, poznancov, prosijo vse za odpuščenje, prosijo vseh Slovincov molitev, ka do nepremaglivi junaški vojniki naše ljubljene vogrske domovine, ka raj merjejo kak pa vas svoje drage v strašen jarem sovražnikov vpreči püstijo, pa prosijo tüdi Slovence, naj čisto, pošteno živijo, ka se ne de po drugoga jezika časopisah raznašala pokvarjenost slovenskoga ženstva i naj ne tajijo, svojega maternoga jezika, nego ga radi gučijo, voči nam naime mečejo vnogi, ka se sramüjemo svoje materne reči to očitanje naj ne obstane naduže.

Naši čitatelji čuvajo se najbolje,

nevalnih ponarejenj Fellerovoga Elsafluida, če vsigdar pazijo na ime „Feller“ in na znamko „Elsa“. Mi ne delamo s temi rečmi nikš reklame za to staro preskušano domače sredstvo. Što ga šče ne pozna, naj opita zdravnik. Vporabi se pri vseh posledicah prehlada, prepaha, vlage,

proti reumatičnim bolečinam

in pri vseh zmešnjavah Vašega zdravja. Predbojnske cene: 12 malih steklenic, ali 6 dvojnih, ali 2 špeciálnivi franko 6 K; 36 malih, ali 18 dvojnih ali 6 špeciálnih steklenic franko 15 K 40 fil. Pravo samo pri E. V. Feller lekarniki v Stubici, Centrale št. 146. Horvatsko. Fellerove poganjajoče rebarbar pitule (6 škatulic 4.40 K franko) nosijo varovalno znamko „Elsa.“

Velika dobrota

za vsakoga je Fellerova toaletna in umivalna pastilja z znamko „Elsa“. Kelikokrat je uporaba teh pastilj velikoga haska

in vžitka nos čemo tü naštevati, ka bi nas to dovedlo predaleč: samo nekaj lastnosti teh jakih umivalnih pastilj ščemo tü tü navesti našim čitatelom.

Fellerove toaletne umivalne pastilje z znamko „Elsa“ se uporabljajo v prvój vrsti za vsakdanenšje čuvanje obraza in rok in sploh celoga tela, posebno proti püščajcom, celo prijetno za umivanje tela, za otroške kopeli, pri potenji nog, pri ranah, kak tüdi za vsakdanenšje čiščenje zob, za izpiranje nekoliko za celjenih ran itd., itd. Uporaba je celo enostavna:

Kak univalna voda: zadosča ena tableta za škaš vode; pastilja se dene v vodo in se taki raztopi.

Proti püščajcom: v ¼ litri tople vode se raztopi ena pastilja in s to vodov se večkrat naden namažejo izpüščaji. (Istóčasno se toplo napirača uporaba Fellerove pomade za kožo „Elsa“, 1 lonček 2 K)

Za umivanje glave: 2 pastilji se raztopita v skledi vode.

Za otroške kopeli: zadosča kak dotatek 2—4 pastilje, za cele kopeli v kadi se mora porabiti naenkrat do 10 tablet

Proti potenji nog: 2 tableti na škaš vode. Ravnosak za ožüljene noge.

Za izpiranje vüst in zob: zadosča ½ tablete na kupico vode.

Fellerove prave toaletne umivalne pastilje z znamko „Elsa“ je mogoče uporabljati še v mnogih drugih slučajih. Cena je nizka. En karton za poskúšnje 1 K k zavitki Fellerovoga „Elsa-fluida“ Što hoče Fellerove toaletne umivalne pastille naročiti posebi dobi 4 kartone poštnine prosto za 5 K. Pred ponaredbami se obvarüjemo. če naročamo naravnost pri izdelovatelju in naslovimo razločno: Lekarnar E. V. Feller, Stubica Centrala br. 146. Horvatsko.

Pokojin ap. Kralj je nehao 60 milijon koron sirotam vojakov, ki so v boji spadnoli, dvema hčerama i vnuki pa vsakoj 20 milijon i 10 milijon na druge dobra namene.

Vpelali so v čast superintendensko Kapi Béla sombotelskoga ev. farara, novodebranoga puškepa v Szombathelyi dec. 14-ga.

Tristolet je letos, ka se je Ferdinand II. Kralj dao v Ljubljani v Marijino družbo spisati, l. 1916. dec. 12. z Benečani je meo te boj i za tri dni potom, 15. decembra je general Trautmaansdorf ž premagao Benečane pri Ločniki. V kratkom potem so bili popolnoma pobiti i talijanska oblast je v krajimi Habsburžanov za vedno vgasnola.

20. lovskomi bataljoni, v šterom kranjci i Primorci služijo, je naš apoštolski Kralj poslao zahvalo i pozdrav za tisto junaštvo, štero je kazao v boji od 11. do 13. junija l. 1915.

Dobro se počúti človek, če si boleče kot-rige zriblje z Fellerovim „Elza-Fluidom“ iz rastlinskih essenc, kda ga mučijo zavoljo prehlada, prepaha ali vlage nastale bolečine. To se priporača posebno pri protini. „Elza-fluid“ ma prvo mesto med mehčalnimi sredstvi. Vsaki ga hvali i priporača, ki ga je poskušo. Zahvalnih pisem je več stojezer. Predbojske cene: 12 kantic poštine prosto 6 koron pri lekarniki E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. Horv. Istočasno se pa tudi lahko naročijo Fellerove naráhi poganjajoče rebarbarske „Elza-kroglice, jako sredstvo za želodec. 6 škatljic poštine prosto 4 K 40 fil. Njedno z toga dvojega sredstva ne bi smelo menkati v niednoj hiši. — Zanesljivo sredstvo za kureče oči je Fellerov „Elza“ oblič za 1 i 2 K. Poskuš se izplača.

Türski sultan je odlikovao Slovenca Lokar Antona stotnika z Medžidije 4. redom za delovanje pri türskoj vojski. Imenüvani ma že tudi domače i bolgarske odlikovanje.

Ne den korunüvanja našoga Kralja v Budapesti siromaki brezplačno dobijo obed. Žena grofa Apponyi Alberta nosi na srci to delo smilenosti.

Glas iz Amerike! Ne idite z domi. (Za boja je dobljeno to pismo. Vredno je vsako črkico premišleno prečíteti.) „Draga deca, ne dajte se iz svoje gnjezde vö od svojih rojstnih starišov, šteri so po mrazi i vročimi iskali vaš vsakdenešnja krüh z žülnatimi rokami. Poslühnite moje reči. Ne mislite na Ameriko, ne želite viditi sivoga morja! Kaj te tú? Svoj deo ščete tú zapraviti? Dnesdén dela človek ne more tú dobiti. Mi, ki smo duže tú, smo od dela prišli, nej ka bi je v dobili, ki sem ščete priti. Ne idite z domi! Düse si pogübite tú. Ne je dugo, ka je prišla edna slovenska dekla v Ameriko k nam, popožna je bila, ali samo dva tjedna, zdaj nedele ne pozna več, k meši ne hodi, predpoldnom spi, zatem pa se zeifra i ide na štret (vulico) lovit dečke. Pa keliko je takših. Z tem namenom prido sem, da bi tú pačile mladino. Pa od dečkov i meškov ravno tak dosta slaboga morem naznaniti. Grešno vživanje i nevernost se grozno šir med njimi. Strahovito so düše pogübljajo tú. Doma vas boj kole, nas pa tú grehi v düšah. Oj spomente se v vaših molitvah z nas, molite za blodne Amerikanske Slovence, brate svoje! Zročite nas posebno v zmožno obrambo naše Patrone, Žmožne Gospé Vogrske. Žalostno njim morem naznanjati, ka vnogi naši Slovenci so po četnji slabih spisov postali socialisti; svetoga pisma več ne verjejo, med mešov kartajo ali ali pijančivajo; predge zaničüjejo, k spovedi ne hodijo pa s tem se še hvalijo. Ešče takšega nesrečnoga poznam, ki se stem hvali, ka njemi dete zna nesramno güčati, tisto dete štero se ne ve še križati. Če neščete brez služä ostati i če ščete svoje düše rešiti, ne hodite v Ameriko, dragi slovinci, draga deca, za nas, blodne svoje brate i sestre pa vrëlo molite.“ Amerikanski Slovenec.

Svetki življenja so rojstni den, firma, zdavanje, službeni jubilej, srebrno, zlato gostüvanje itd. itd. kak i letni svetki, novo leto, vüzem, božič, risali. Té dni radi razveselüjemo svoje sorodnike, prijatelje in poznance s kakšim lepim darom. Pri zabiranji moramo paziti, ka napravimo tistomi s svojim darom trajno veselje, s tem tudi sebi spravimo čast. Zavolo toga ne küpüjmo níkdar božnoga bazarskoga blaga. nego naročüjmo darila iz stare renomirane tvrdko H. Suttner, v Ljubljani št. 945. V bogato ilustrovanom ceniki, šteroga si naj vsakši po dopisnici naroči, najdemo prečrasna darila po najnižjoj ceni: zlatino in

srebrnino, jedilno orodje, razno opravo za stol, vüre, verižice, dragocenosti, križece, cecva, škapulere, amanete stoječe vüre z raspjetjom, in podobna darila, štera se posebno na svetke rabijo.

Na podporo Mar. Lieta i Novin so darüvalli: Z *Hozjane* v koronah: Hozjan Ivan 1, Makoter Ignac 1, Raj Maria —40, Lutar Roza 1, Farkas Mihalj —30, Horvat Manka —40, Kranjec Kata —40, Matajic Stefan —60, Fticar Janosa žena 1-10, Magdic Orsa —30, Densa Maria 2, Matajic Manka —40, Žalig Jozef 1, Zver Kata —30, Bogdan Bara —70, Štoman Ana —40, Kotjek Maria —36, Kotjek Verona —40, Nemeč Bara —60, Zenkovic Ana 1, Ritlop Jozef —40, Raduha Maria —40, Balazič Ana 1, Zdravec Ivan 1, Magdic Bara —90, Horvat Ivan 1, Zelko Bara —30, Zelko Kata —60, Tibaut Ana —40, Kolman Manka —50, Sitar Manka —30, Matjasec Kata —40, Hozjan Janos —20, Zelko Jozef 2, Düh Agota 2, Farkas Janosa žena 2, Rengel Martin 1, Magyar Janosa žena 2, Škerbenta Ivan 1, Fticar Mirko 1, Fticar Štefan 1, Horvat Ana 1 kor. Nabrao Rengel Martin. — *Is Slovenskeväsi:* po 2 kor.: Doncec Rozika, Doncec Ana; po 1 kor.: Korpic Ana, Oreovec Treza, Korpic Treza, Korpic Franciska, Oreovec Ana, Korpic Ana, Domjan Lujza; po 20 fil.: Doncec Marija, Šemedic Treza, Talabér Treza, Korpic Ana, Kozo Marija, Merkli Jürj, Pavlic Ana, Orban Janos, Doncec Marija; po 30 fil.: Pavlic Ana, Šemedic Marija, Doncec Marija, Zankoc Klosi, Šemenik Alojzij, Gaspar Alojzij, Domjan Marija; po 10 fil.: Domjan Marija, Anderko Jozef, Črnko Lujza; po 50 fil.: Domjan Ana, hči Ana, Oreovec Rozalija; po 40 fil.: Domjan Ana, Császár Treza, Cvernjek Marija, Pavlic Ferenc, Korpic Marija, Domjan Marija, Domjan Karol, Domjan Marija, Boti Marija, Dravec Ana, Anderko Marija, Korpic Ana; Domjan Karol 80 fil.; Bajzek Julia 60 fil., Žampar Ana 60 fil. Nabrala Doncec Rozika.

Beltinska fara: Jenes Marija z Odranec 1 kor., Vucko Peter z Izekovec 2 kor., Ofer 350 kor., Zorke Ana z Beltinec 40 fil.; Družba Mar. 7. Rad. z Adrijanec 2-92 fil., z Odranec: Zdravec Matjas 10 kor., Densa Marija 1 kor., N. N. 2 kor., Balazek Kata 2 kor., Narocniki z Melinec 7 kor., Kavaz Jürj z Odranec 10 kor., Hrebrica Mihaj z Lipovec 10 kor., Žemlic Andras 1 kor., Horvat Ivan 1 kor., Horvat Jozef 1 kor., Smej Orsa 1 kor., Raduha Martin z Odranec 6 kor. Kociper Agota z Melinec 2 kor., Knaus Eduarda žena z Beltinec 10 kor., Z Odranec: Virag Agata 40 fil., Lonec Marija 1 kor., Densa Magda 40 fil., Balazič Martin z Adrijanec 4 kor., eden vojak z Beltinec 2 kor., pr. g. Berdén Andras kaplan 2 kor., prle 38 kor. 40 f. *Vküp 468 kor. 52 fil.*

Bogojanska fara: Ofer 139 kor. 87 fil., z Bogojine Benkovic Klara 4 kor., Osláj Klara 4 kor., Padaric Mihaj 10 kor., Puhan Mihaj z Bükovnice 4 kor.; z Strehovec: Kamplin Štefan 4 kor., Nemeč Ivan 2 kor., Černela Matjasa žena z Filovec 1 kor.; prle 11 kor. *Vküp 179 kor. 87 fil.*

Sv. Jelenska fara: Hari Mihaj v Ropoci nabrao 40 kor. 80 fil.; Miholic Marija nabrala v Veceslavcih 27 kor. 40 fil.; Mencigar Josefa nabrala na Pertoci 10 kor.; z Gerlinec: Dravec Janos 4 kor.; Kren Jürj 4 kor.; Kren Jožefa žena 1 kor., Haužar Mihala žena 1 kor.; Vucak Marija v Krascih nabrala 13 kor. 70 f., prle 26 kor. 50 f. *Vküp 128 kor. 40 fil.*

Sv. Sebestjanska fara: Gombosy Janosa žena z Šalamenec 2 kor.; Gombosy Peter nabrao v Šalamenci 7 kor. 6 fil.; Sakovic Ivan z Zenkovec nabrao 7 kor.; darüvalli so: Benkic Štefan z Beznovec 2 kor., Sakovic Ivan 1 kor. 60 fil.; Porédos Ferenc žena, Barbaric Mihaj, Benko Ivan, Recek Števan vsaki 50 fil., Barbaric Majkes 30 fil.; Sakovic Ana 1 kor., Šerüga Jozef od Sv. Sebestjana 6 kor., Sapac Janos z Dankovec 1 kor., Janža Treza z Šalamenec 80 f. *Vküp 23 kor. 86 fil.*

V koronah: Žöks Janos poddes. 18. dpp. 3-50, Markoja Martin cetovodja 3. dpp. 4, Maucec Ivan poddesetnik 48. pp. 2, Komin Anton, Hanko Štefan, Sostarec Matjas, Martinec Janos pesaki 83. pp. vsaki 4, Solar Štefan cetov. 48. pp. nabrao 16, Györek Janos san.-desetnik 8, vec. g. Franc Sinko, kaplan iz Teharja 10, Jablanovec Franciska z Plipitca —50, Draskovic Ferenc trenski vojak 3, Rob Tomaž z Srdisca 2,

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, tčene in žejo gaséče si more vsaki sam napraviti za male štroske. V zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije poleti mrzlo pozimi pa vroče namesto ruma. Snovi z natenenim navodilom stanejo K 10 poštine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, večša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačev okrepejajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgübili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

Lesar Franc žel. vojak 4:70, Bojnc Martin topnicar 6, Škafar Matjas sanit. 3, Báthori Matjas sanitec 2; iz Poterne: Pavel Elizabeta, Vagula Ana, Cigliar Marija, vsaka 4, Špilak Martin i Kolbl Matjas rüdnara vsak 2, prec. g. Erzín Šmartno, vojni kura iz Kamnika 5, Kerman Franc nabrao med Slovenci v Garesnici na Horvackom 30:20, veržejski samostan 53:48, g. Jan Silvester z Vipave 2, Rüzic Ivan z Schirndorfa 1, prec. g. Dr. Gregorij Pecjak, gimn. katehet v Ljubljani 50, g. Fran Zacherl, učitelj z Ljutomer 2, Vucko Ladislav, topnicar 2, Szegéri Štefan iz 18. dpp. 4, g. Josip Esih iz Baccie 6, Kolenko Janos, Nemeš Štefan, Lopert Pavel pes. iz 29. pp. 4:50, Matjasec Jozef i Toplak Štefan iz IV/13. bat. vsaki 2, Hozjan Jozef, topnicar, 4, Slavic Matjas, od žand. oddelka 2, Žerdin Štefan iz 20. dpp. 4, Horvat Mihaly 1:50, N. N. z Esztergoma 5, prec. g. Vinko Krivec, misijonar z Ljubljane 10, vlc. g. dr. Franc Kovacic, prof. bogoslovja v Maribori 10, Ivan Rogac, prednji telefonist 4, Prsa Franc, mornar 3, Kosednar Franc, Horvat Franc, Horvat Alojz iz 18. dpp. 2, Balazic Janos z Starenovevesi 2, Tkalcic Karol iz 20. dpp. 3; iz 20. dpp.: Prsa Štefan cetov. 2, Lehko Martin podd. 2, Srsen Peter 1, Jeric Štefan 1, Zadravec Jozef 1:30, Šajnovic Anton 2, Kutjak Jozef podd. 1, Luterschmied Matjas 1, Horvat Stefan 0:20, Dambovic Tomaz 0:30, Tomasic Stefan 0:40, Gjura Jozef cetov. iz zand. oddelka 4, Gjörkös Mih. 4, Pozsgai Vince 2; ulanarje: Jancaric Jozef, Láposy Alojz, Mekis Mirko, Fenkoc Franc, Legény Ferenc vsaki 2, Smolko Martin od Zidarske stotnije 10, Horvat Kata z Sr. Bistrice 1:20; z Kursenec Tibaut Verona 1, Matjasec Margejta 1, Matjasec Stean 0:60, Spilak Marko 0:60, Spilak Kata 1, Sühac Kata 0:40, Balazek Stefan 1, Bohanec Lujza 1, Tivadar Bara 1, Tivadar Franc 0:40, Vrazic Ivan i Marija z Berkovec vsaki 1, nabrao Janez Tivadar; Litrop Orsa z Hrastja 1, Kavas Balaz iz 20. dpp. nabrao 14:50, Simon Stefan iz 83. pp. 4, Sobocan Treza i Saláj Kata z Berkovec, vsaka 1, Lebar Martina zena z Gor. Bistrice 0:60, Kreslin Ivan z Sr. Bistrice 1, Krampac Stefan z Chicage 7, Padaric Jozefa z Poterne 0:60, Vagner Stefan iz 34 dpp. 5, Kovacic Janos zel. vojak 2, Gabor Kata z Crenovec 4, Roth Ludovik cetov. 83. pp. nabrao 13, Klar Jozef iz 48. pp. nabrao 4, Jauk Karol desetnik 11. hus. p. 5, Sinkéc Koloman, desetnik 18. dpp. 5, g. Ludvik Bergant narednik 17. pp. 5, Oresko Janosa zena z Dravahide 1, Szeredi Janos i pajdasi iz 48 pp. 12, Curman Rudolf vojni delavec 1:50, Tkalec Stefan i pajdasi iz 71. pp. 12, Graj Peter z Dol. Bistrice 0:70, telefonisti: Godina Jozef, Sömen Matjas, Horvat Mihal, Kocuvan Eugen vsaki 1, topnicari: Vucko Ladislav 2, Múlic Jozef 3, Petek Andras 2, Camplin Stefan iz 19. pp. 2, Ficko Vendelin, cetov. 83. pp. nabrao 23, Prsa Mihal pioner 6, Farsang Stefan z Crenovec 1, Maric Marika 1, Lonec Lena 1, Fartély Stefan vojni delavec 4, Tratnik Marija z Berkovec 1, Ferencak Martin iz 28. crv. pp. 5 z Nedelice: Céh Stefan 0:40, Vitéz Ana 0:60, Sobocan Geta 0:40, Horvat Martin, Kovac Jozefa zena vsaki 2, Fortun Ana 0:40, Draskovic Stefan 2, Lütar Marko 2, Tibaut Martin iz 20. dpp. 4, Balazic Stefan i Bezel Karol iz 48. pp. 1, Jeric Ivan cetov. tel. 5, Stess Miklos vojni pek 4, Kovac Ferdinand i pajdasi iz 83. pp. 4, Korosec Jürj z Ritkarovec 10, Slov. Kat. izobr. drustvo iz St. Srdisca 14:10, Zerdin Jozef sanitec 1, Horvat Manka z Trnja 2, prec. g. Fr. S. Gomilsek zupnik od Sv. Petra 5, Kocet Stefan z Rihtarovec 1, vlc. g. Viktor Cadez, kaplan z Trzica 10, Franko Franc iz 83. pp. 2, Vörös Viktor cetov. 64. pp. 2, Hozjan Ivan, vojni financ 2, Bokan Jozef i Horvat Stefan iz 11. husp. vsaki 2, Kozar Sandor cetov. 5 crnvp. 10, Vovra Stefan iz 18. dpp. 20, Poklic Jakob podd. 5 dpp. 2, Horvat Sabo Martin iz 20. dpp. 4, Kornhauser Alojz paziteo zajetih 3, Skrobar Jurij iz 20 dpp. 2, Horvat Mih. 3, Horvat Alojz iz Hafendorfa 1:50, Zadravec Ana z G. Bistrice 1, Peterec Magda z Trnja 6:90, Najdeno v D. Lendavi 3, Horvat Stefan podd. 48. pp. 2, Gjörök Ferenc cetov. san. 10, Bánfi Jozef iz 83. pp. nabrao 19, Drvaric Janos desetnik i Sinko Janos iz 83. pp. vsaki 3, iz G. Purkle: Snidec Kata i Jenes Ana, vsaka 2, Ficko Ana i Treza, vsaka 1, Sobocan Franc topnicar 4, Sömen Stefan iz 48. pp. 4, Tibaut Marko topnicar 4; z Büdinec: Kokot Mihalj 1, Bedic Balaz 2, Zamadic Gyura 1; Cinc Ferenc, vojni delavec 4, Lazar Matjas, ognjicar 5, Glavac Ivan z Bednjaja 2, Najdeno 2, Matjasec Ivan paziteo zajetih 4, Jankolja Remos iz 20. dpp. 5, Edsidt Matijas, pazitelj zgrabljenih 5, vlc. g. Zerdin Jozef pleb. v Cepini 60, Hauser Jozef telefonist 2, Császár Andras i pajdasi iz V/20. crnvp. 8, Sabjan Jozef od strojnih

pusk 4, Sarjas Stefan z Zizkov 2, Stimec Jozefa zena z Sr. Bistrice 2, Jörkös Ivan, cetov. 20. dpp. 3. —

Od Lipe: N. N. Litrop Marko, Zadravec Ivan, Zver Aua, Balazic Martin, Zver Martin, Smodis Mihal, Horvat Martin, Forrjan Matjas, Düh Stevan vsaki 1, Pücko Jozef 2 kor., Litrod Magda —60, Litrop Marija —40, Fortun Stefan —40; nabrao Zver Ivan; — Lük Jozef, vojni delavec z Mosona 4, Kovac Matjas z Crenovec 1, Balazic Jozef, Szép Jozef, Loncar Ferenc z Martjanec 6, Skafar Mihel z Beltinec 2, Rajbar Ferenc z Tropovec 2, Lük Janos z Domajinec 4, Mittenbacher Pavel, pionier 6, Mlinaric Anton, pesak 48. pp. 4, Püvar Apolonija z Haselbacha 1, Sracnjak Jelena 1, vlc. g. pl. Cacic Jozef z Crenovec 20, Saláj Verona z Crenovec 4, Bohnec Treza z Pilovec 10, Mesaric Jakab od sv. Martina 1, Erjavec Ivan, topnicar 2, G. Sinicka fara 24:80, Prsa Franc, mornar 3:20, Slavic Matjas od zand. p. 4, Gjörök Janos sanit. desetnik 8, Vesenjok Stefan od 4. Lira 1:50, Magdic Pavel, 11. strelec 5, Gibicar Andras z Skakovec 1; z Krajne: Kos Matjas 2, Kofjac Ludovik 2, Sostarec Matjas 1, Kocet Stefan, topnicar 5; N. N. z Zalaegerszega 5, Franc Posedi z Chicage 4, Balazic Verona z Sr. Bistrice 2, Mihalic Marija z Veceslavec 4, Krajcar Rozalija z Gor. Sinika 4, Horvat Stefan i Gonza Anton, desetnik 5, pion. p. vsaki 6, Ferencak Mihalj topnicar 2 kor. Celo leto prislo 6155 kor. 18 fl. Bog lepo plati vsem darovnikom, tistim tüdi, ki so od dužne narocnine vec dali, kaj je tüdi podpora, ceravno so po imeni ne objavljeni. Vsem iz srca želim: Jezusek povrni vam jezero krat. Vrednik.

Pošta.

Gombosy Peter. Šelamenci. Mrtelnost pošljite zraven k Sv. Trojiti. Franceka iščemo. Varga Franca žena. Krog. Da to znate, ka je mož zgrabljen, ga je ne potrebno goriskati, že pride pismo. Če dolgo ne bi piso, te se zglasite za goriskanje. Adanič J. Leitersdorf. Dobo sem peneze. Bog plati. Ficko Mariča. Krajna. Bog plati na podpori. Zaitino blaženi so siromaki, ka njihova je nebesko kralestro. Škrilec A. Sögesdorf. Prišli so. Dobite kalendar Gombosy I. žena Šalamenci. Pošlem njemi.

Najnovejšo.

Položaj na bojiščah je nespremenjen. — Francosko ladjo Suffren so Nemci potopili. — Odgovor na našo ponüdbo za mir dobimo po Božiči.

Nedosegljivo

visoko nad konkurenčnim blagom stojijo Suttnerove vüre, po kakovosti, zanesljivosti, lepoti in ceni, svetovna razpošiljalnica vür H. Suttner zato ka ima lastno tovarno vür v Švici in zato iz prve roke brez dobička preküpvalcov pošilja svojim odjemalcem.

Mnogi hvalijo in prosijo vüre:

Št. 600.	Radium žepna vüra vnoči sveti	8.40 K
" 410.	Nikel anker Roskopf vüra . . .	4.10 "
" 719.	Srebrna remontoar vüra . . .	7.80 "
" 706.	Roskopf vüra, kolesje v kamenji	5.90 "
" 449.	Roskopf vüra, dva pokrova . . .	7.20 "
" 518.	Tenka kavalirska vüra, nikel	7.50 "
" 720.	Srebrna remontoar vüra . . .	9.70 "
" 758.	Srebrna remontoar vüra 6 rub.	14.— "
" 748.	Srebrna remontoar vüra dvoje pokrivala	13.50 "
" 513.	Nikel tula vüra dva pokrova . . .	9.80 "
" 712.	Nikel „IKO“ vüra 15 rubisov	14.— "
" 519.	Srebrna tenka kavalirska vüra	17.50 "
" 776.	Srebrna „IKO“ vüra dva pokrova	33.— "
" 1528.	Srebrna „Zenith“ vüro, dva pokr.	64.— "
" 804.	Srebrna vüra za gospe 6 rub	9.50 "
" 709.	Srebrna vüra za gospe dva pokr.	15.— "
" 1544.	Kožnata narokvica z vürov . . .	10.50 "
" 1545.	Kožnata narokvica s srebrnov vürov	32.— "
" 89.	Double zlati lancek	5.90 "
" 2318.	Masivni srebrni lancek	5.50 "
" 1450.	Pakfongova verižica K 2:80 nikel	1.— "
" 916.	Srebrni lancek masiven	3.20 "
" 907.	Srebrna športna verižica	12.50 "
" 422.	Niklna športna verižica	1.75 "
" 845.	14 kar. zlata verižica	32.— "
" 919.	Srebrni privesek, „kraljevska podoba“	2.— "
" 257.	Srebrni privesek „Vojna ladja“	3.80 "
" 284.	Srebrni privesek	1.10 "
" 264.	Srebrni privesek „bojna“ . . .	3.80 "
" 213.	Srebrni prstan z kamnom . . .	1.40 "
" 182.	14 karatni zlatvi prstan . . .	12.50 "
" 1203.	Dobra būdilka	3.50 "

Vsaka vüra je točno repasirana. Razposiljatev po povzetji ali če se penezi naprej pošljejo.

Velika izbira nakita, daril v krasnam cenki šteroga dobi vsakši zastnoj in franko, če ga zahteva, ka se ne vidi, se zamenja, ali pa posijemo peneze nazaj!

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 945.**

Tvrda nema podružnice. Lastna tovarna vür v Švici. — Znamka „IKO“ svetovna znamka!